

POWIATOWY URZĄD PRACY W CZARNKOWIE

ul. Przemysłowa 2a, 64-700 Czarnków

**MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE CZARNKOWSKO – TRZCIANECKIM
W I - PÓŁROCZU 2013 ROKU**

Czarnków, 03 października 2013

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego został opracowany na podstawie art. 8 ust. 1 pkt. 3 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Raport został przeprowadzony zgodnie z zaleceniami metodycznymi wprowadzonymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w 2005 roku.

Podstawowym źródłem informacji wykorzystywanym w opracowaniu były dane zawarte w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 za I półrocze 2013 roku.

Analizą objęto:

- 10 wielkich grup zawodowych (kod 1–cyfrowy),
- 43 duże grupy zawodowe (kod 2–cyfrowy),
- 444 grupy elementarne (kod 4–cyfrowy),
- 2366 zawodów i specjalności

określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy”, wprowadzonych do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku (Dz. U. Nr 82 poz. 537).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z podstawowych metod obserwacji i analizy rynku pracy. Raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficyt lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia na poziomie szkoły oraz szkoleń na poziomie urzędów pracy i innych instytucji szkoleniowych, aby wpływały one w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy. Wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych wśród zarejestrowanych bezrobotnych w danym regionie pozwala na wprowadzanie mechanizmów redukujących negatywne zjawiska na rynku pracy.

CZEŚĆ I – DIAGNOSTYCZNA

Raport za 2013 rok podzielono na dwie części, tj. **diagnostyczną** i drugą, opartą na wynikach badania popytu na pracę oraz badania o absolwentach szkół wyższych GUS, a także danych z Systemu Informacji Oświatowej MEN.

Pierwsza część raportu za 2013 rok tzw. diagnostyczna, oparta jest na danych z załącznika 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

I. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego na koniec czerwca 2013r. wynosiła **4.227 osób** i była **niższa o 376 osób** tj. o 8,2% w stosunku do czerwca 2012 roku.

Stopa bezrobocia dla powiatu wynosiła na koniec czerwca 2013r. – **13,4%**. Dla kraju wskaźnik ten kształtował się na poziomie **13,2%** a dla województwa **9,7%**.

Obszar powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego nie jest jednorodny pod względem poziomu bezrobocia. Największe natężenie bezrobociem w czerwcu 2013r. występowało w mg. Trzcianka – 9,1%, najmniejsze w g. Lubasz – 5,3% (stosunek liczby bezrobotnych do ludności w wieku produkcyjnym). W pozostałych gminach wskaźnik bezrobocia rejestrowanego kształtował się na poziomie od 5,6% do 8,9%.

Natomiast wskaźnik bezrobocia rejestrowanego dla powiatu, obliczony wyłącznie dla celów porównawczych wynosił 7,4%.

W celu zbadania sytuacji na rynku pracy poszczególnych grup zawodowych posłużono się informacjami dotyczącymi stanu i struktury bezrobocia na koniec I półrocza 2013r.

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że bezrobotni w powiecie mają w większości niskie kwalifikacje. Na koniec czerwca 2013r. wśród **3.336 osób** bezrobotnych z zawodem zanotowano:

- ❖ **51,6%** - **2.182** osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (grupy od 5 do 8),
- ❖ **15,1%** - **640** osób wykształceniem średnim (grupa 3 i 4),
- ❖ **5,6%** - **237** osób z wykształceniem elementarnym (grupa 9),
- ❖ **6,6%** - **277** osób o wysokich kwalifikacjach (grupa 1 i 2).

Najliczniejszą kategorię stanowiły osoby bezrobotne posiadające zawody z grupy 7 „**robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**”. Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów.

Na koniec I półrocza 2013r. zaliczono do grupy „7” – **1.077** bezrobotnych - **25,5%** ogółu zarejestrowanych. **Grupa „7” dzieli się na pięć grup dużych, w których zanotowano następującą liczbę bezrobotnych:**

- 7.1. robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) - **242 osoby** (w tym dominuje 92 murarzy),
- 7.2. robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni - **376 osób** (w tym 127 ślusarzy i 56 mechaników samochodów osobowych),
- 7.3. rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni – **49 osób**,
- 7.4. elektrycy i elektronicy – **62 osoby**,
- 7.5. robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – **348 osób** (w tym 72 krawców i 57 stolarzy).

Znaczną grupę tworzyły **osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego – 891 osób, tj. 21,1%** ogółu.

Trzecie miejsce pod względem liczebności grupy zajęli bezrobotni posiadający **zawody z grupy 5 - związane z usługami osobistymi i sprzedawcy.**

Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych m.in. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych.

Według stanu na koniec I półrocza 2013r. w skład grupy 5 wchodziło **718** bezrobotnych – **17,0%** ogółu bezrobotnych. **Grupa „5” dzieli się na cztery grupy duże, w których zanotowano następującą liczbę bezrobotnych:**

- 5.1. pracownicy usług osobistych – **271 osób** (w tym 108 kucharzy i 54 kucharzy małej gastronomii),
- 5.2. sprzedawcy i pokrewni – **415 osób** (w tym 350 sprzedawców),
- 5.3. pracownicy opieki osobistej i pokrewni – **20 osób**,
- 5.4. pracownicy usług ochrony – **12 osób**.

Bezrobotni zaliczani do grupy 3 „**Technicy i inny średni personel**” z uwagi na liczebność zajmowali czwarte miejsce. Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania. Na koniec I półrocza 2013 r. zarejestrowano w grupie „3” - **513 osób – 12,1%** ogółu.

Grupa „3” dzieli się na pięć grup dużych, w których zanotowano następującą liczbę bezrobotnych:

- 3.1. średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – **190 osób** (w tym 50 osób w zawodzie technik mechanik, 48 osób w zawodzie technik rolnik),
- 3.2. średni personel do spraw zdrowia – **86 osób** (w tym 62 osoby w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa domowego),
- 3.3. średni personel do spraw biznesu i administracji – **205 osób** (w tym 148 osób w zawodzie technik ekonomista),
- 3.4. średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny – **13 osób**,
- 3.5. technicy informatycy – **19 osób**.

Bezrobotni o wysokich kwalifikacjach tj. z grupy 2 byli grupą nieliczną.

Na koniec czerwca 2013r. zarejestrowanych było **263 specjalistów** stanowiących **6,2%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Grupa ta obejmuje zawody wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych. Ich główne zadania to wdrażanie do praktyki koncepcji i teorii naukowych lub artystycznych, powiększanie dotychczasowego stanu wiedzy poprzez badania i twórczość oraz systematyczne nauczanie w tym zakresie.

W tej grupie z kolei najliczniejszą grupę stanowili **ekonomiści** – 31 osób i **politolodzy** – 18 osób.

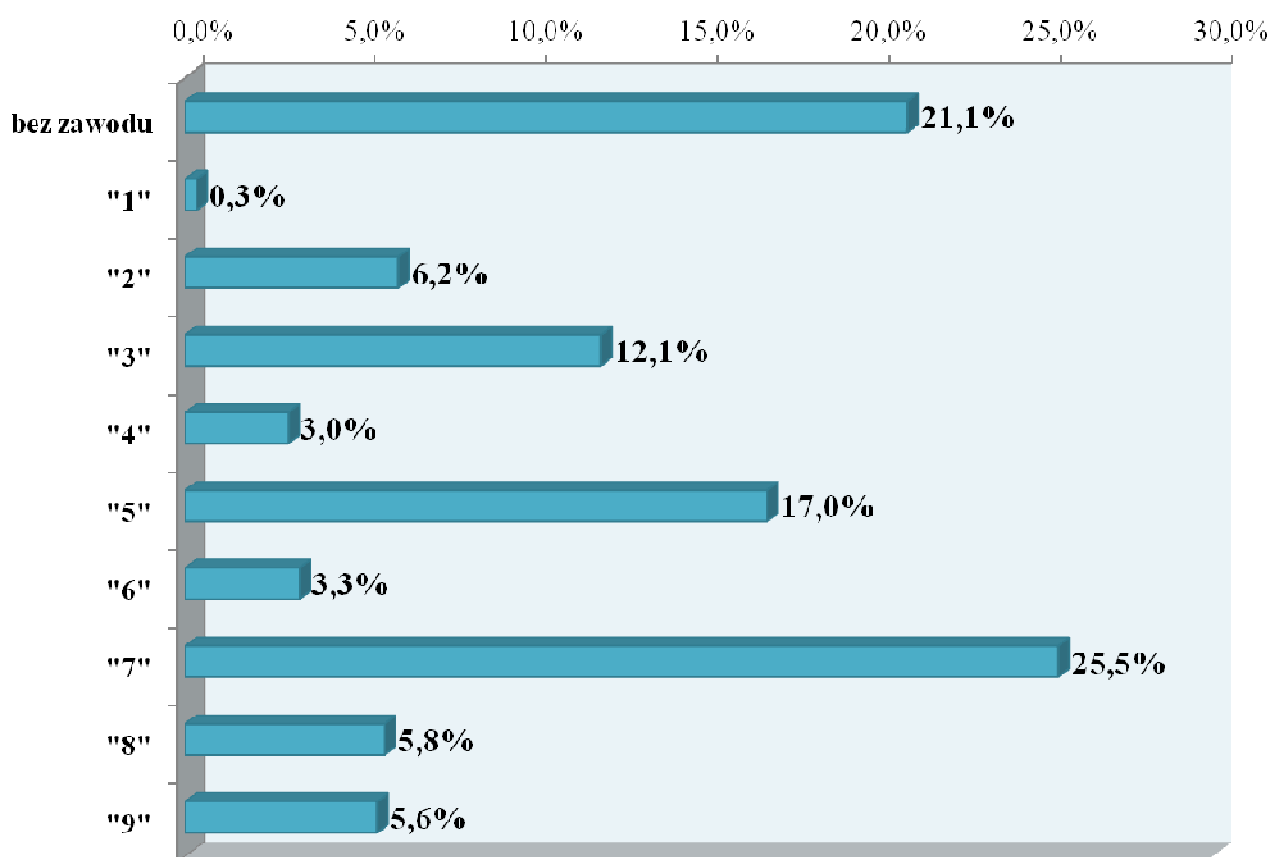
Poniższa tabela przedstawia przynależność bezrobotnych zarejestrowanych na koniec I półrocza 2013r. do grup wielkich.

Tabela 1 Struktura bezrobocia według grup wielkich zawodów wg stanu na 30.06.2013 r.

Kod zawodu	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych na 30.06.2013	% udział
0	Bez zawodu	891	21,1
„1”	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	14	0,3
„2”	Specjaliści	263	6,2
„3”	Technicy i inny średni personel	513	12,1
„4”	Pracownicy biurowi	127	3,0
„5”	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	718	17,0
„6”	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	141	3,3
„7”	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1.077	25,5
„8”	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	246	5,8
„9”	Pracownicy przy pracach prostych	237	5,6
Ogółem		4.277	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Wykres 1 Struktura bezrobocia wg grup wielkich zawodów – stan na 30.06.2013 r.

Porównanie struktury bezrobocia z końca I półrocza 2012 i 2013r. pozwoliło na zaobserwowanie tendencji zniżkowej liczebności poszczególnych kategorii zawodowych na rynku pracy. Najbardziej dynamiczny spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano wśród osób posiadających zawody z grupy:

- **„technicy i inny średni personel”** – spadek o 88 osób, tj. o 14,6%, nieznaczne zmniejszenie udziału tej kategorii w populacji bezrobotnych: w końcu czerwca 2013r. stanowili 12,1% wobec 13,1% w końcu czerwca 2012r.
- **„pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”** – spadek o 83 osoby, tj. o 10,4%, zmniejszenie udziału tej kategorii w populacji bezrobotnych: w końcu czerwca 2013r. stanowili 17,0% wobec 17,4% w końcu czerwca 2012r.
- **„robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”** – spadek o 62 osoby, tj. o 5,4%, zwiększenie udziału tej kategorii w populacji bezrobotnych: w końcu czerwca 2013r. stanowili 25,5% wobec 24,8% w końcu czerwca 2012r.

Wzrosła liczba bezrobotnych z grupy 4 „**pracownicy biurowi**” o 15 osób, tj. o 13,4% oraz z grupy 1 „**przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**” o 4 osoby, tj. o 40,0%.

Szczegółowe dane dotyczące dynamiki bezrobocia w układzie grup wielkich prezentuje tabela 2.

Tabela 2 Dynamika bezrobocia w układzie grup wielkich stan na 30.06.2012 / 2013r.

Kod zawodu	Grupa zawodów	liczba zarejestrowanych bezrobotnych stan na 30.06.2012 r.	liczba zarejestrowanych bezrobotnych stan na 30.06.2013 r.	wzrost/spadek	dynamika (%) 2012=100
1	2	3	4	5	6
0	Bez zawodu	988	891	-97	-9,8%
„1”	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	10	14	4	40,0%
„2”	Specjaliści	264	263	-1	-0,4%
„3”	Technicy i inny średni personel	601	513	-88	-14,6%
„4”	Pracownicy biurowi	112	127	15	13,4%
„5”	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	801	718	-83	-10,4%
„6”	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	164	141	-23	-14,0%
„7”	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1139	1077	-62	-5,4%
„8”	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	248	246	-2	-0,8%
„9”	Pracownicy przy pracach prostych	276	237	-39	-14,1%
RAZEM		4.603	4.227	-376	-8,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Na koniec I półrocza 2013r. osoby bezrobotne reprezentowały **641** zawodów i specjalności, z których posiadane przez największą liczbę bezrobotnych przedstawiono w poniższej tabeli. Największą liczbowo grupę stanowią osoby bez zawodu (**891 osób – 23,4% ogółu bezrobotnych**).

Tabela 3 Wykaz grup elementarnych charakteryzujących się najwyższym poziomem bezrobocia (pow. 55 bezrobotnych w zawodzie) i dynamika zmian – stan na 30.06.2012 / 2013r.

Kod zawodu	Grupa zawodów	% ogółu	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych stan na 30.06.2012r.	% ogółu	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych stan na 30.06.2013r.	Bezrobotni wzrost/spadek	
						ogółem	w %
522301	Sprzedawca	8,6%	395	8,3%	350	-45	-11,4%
331403	Technik ekonomista	3,6%	165	3,5%	148	-17	-10,3%
722204	Ślusarz	3,2%	147	3,0%	127	-20	-13,6%
512001	Kucharz	2,8%	127	2,6%	108	-19	-15,0%
711202	Murarz	2,2%	101	2,2%	92	-9	-8,9%
753105	Krawiec	2,2%	99	1,7%	72	-27	-27,3%
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	1,8%	83	1,5%	62	-21	-25,3%
752205	Stolarz	1,0%	47	1,3%	57	10	21,3%
723105	Mechanik samochodów osobowych	1,8%	81	1,3%	56	-25	-30,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Najliczniejszą grupę elementarną wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby posiadające zawód **sprzedawcy**. Prawie co dziewiąty bezrobotny posiadał kwalifikacje tego rodzaju – **8,3%**. Na koniec czerwca 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowano **350** osób w tej grupie.

W porównaniu ze stanem z końca czerwca 2012r. liczba zarejestrowanych osób w tej grupie zawodowej **spadła o 45 osób**, tj. o 11,4% , co jednak nie zmienia faktu dominującej pozycji tej kategorii zawodowej na liście zawodów generujących bezrobocie w powiecie czarnkowsko - trzcianeckim.

Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi przez bezrobotnych zawodami były:

- ❖ asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista] – 148 osób (3,5%),
- ❖ ślusarz – 127 osób (3,0%),
- ❖ kucharz – 108 osób (2,6%),
- ❖ murarz – 92 osoby (2,2%).

Bezrobotni z powyższymi kwalifikacjami od lat stanowią znaczące kategorie zawodowe, zestawienie danych z I półrocza lat 2012 i 2013r. wykazało jednak odczuwalny spadek liczby bezrobotnych w wymienionych zawodach.

Analiza bezrobocia pod kątem kwalifikacji zawodowych zarejestrowanych osób w układzie grup elementarnych potwierdza tendencje zaobserwowane w zmianach wielkości poszczególnych grup wielkich. Spadek liczebności w grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” wynika z pomniejszenia się liczby zarejestrowanych osób w kilku grupach zawodowych. Grupy charakteryzujące się najwyższym spadkiem liczebności w zdecydowanej większości należą właśnie do tej „7” grupy wielkiej – ślusarze, murarze, krawcy, stolarze, oraz mechanicy samochodów osobowych.

Na koniec czerwca 2013r. zanotowano **1.213 osób** pozostających w ewidencji osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy, ich liczba wzrosła o 30 osób, tj. o 2,5% w odniesieniu do czerwca roku ubiegłego.

Biorąc pod uwagę czas pozostawania w rejestrze osób bezrobotnych, najdłużej bez pracy, tj. powyżej 12 miesięcy pozostawali: **sprzedawcy, technicy ekonomiści oraz kucharze.**

Tabela 4 Zestawienie zawodów, w których zanotowano największą liczbę poprzednio pracujących pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy – stan na 30.06.2013r. (powyżej 20 osób w zawodzie)

Nazwa zawodu (specjalności)	Liczba osób ogółem	<i>w tym</i>	% ogółu poprzednio pracujących pozostających bez pracy pow. 12 m-cy
		<i>liczba kobiet</i>	
Sprzedawca	137	134	11,3%
Technik ekonomista	54	47	4,5%
Kucharz	46	44	3,8%
Ślusarz	36	1	3,0%
Murarz	34	0	2,8%
Krawiec	27	27	2,2%

Ogółem	1.213	748	100,0%
---------------	--------------	------------	---------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Bezrobotni bez zawodu stanowili 12,0% ogółu poprzednio pracujących (145 osób, w tym 94 kobiety). W odniesieniu do czerwca roku ubiegłego ich liczba nieznacznie wzrosła o 3 osoby, tj. o 2,1%.

Na koniec czerwca 2013r. zarejestrowanych było **143 absolwentów** (w tym 95 kobiet) tj. 3,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Na koniec czerwca roku ubiegłego zarejestrowanych było tymczasem **159 absolwentów** (w tym 125 kobiety) – 3,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Liczba bezrobotnych absolwentów więc spadła nieznacznie, bo o 16 osób, tj. o 10,1% w odniesieniu do czerwca roku ubiegłego.

Tabela 5 Bezrobotni absolwenci w układzie grup wielkich – stan na 30.06.2012 / 2013r.

Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych absolwentów na 30.06.2012	% ogółu	Liczba bezrobotnych absolwentów na 30.06.2013	% ogółu
0. Bez zawodu	76	47,8%	79	55,2%
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1	0,6%	-	-
2. Specjaliści	36	22,6%	43	30,1%
3. Technicy i inny średni personel	26	16,4%	6	4,2%
4. Pracownicy biurowi	2	1,3%	2	1,4%
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	13	8,2%	6	4,2%
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	-	-	-	-
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	4	2,5%	6	4,2%
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1	0,6%	-	-
9. Pracownicy przy pracach prostych	-	-	1	0,7%
Ogółem	159	100,0%	143	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Wśród bezrobotnych absolwentów na koniec czerwca 2013r. dominowały osoby z **wykształceniem wyższym - 30,1% ogółu - 43** osoby.

Absolwenci z wykształceniem zawodowym, tj. z grup od 5 do 8 stanowili **8,4% ogółu - 12** osób, a absolwenci z wykształceniem średnim, czyli z grup zawodowych 3 i 4 stanowili zaledwie **5,6% zarejestrowanych absolwentów - 8** osób.

Liczba bezrobotnych absolwentów nie posiadających zawodu wyniosła na koniec I półrocza 2013 r. **79 osób**, tj. **55,2%** ogółu bezrobotnych absolwentów (wzrost o 3 osoby w odniesieniu do czerwca roku ubiegłego).

Tabela 6 Zestawienie zawodów, w których zanotowano największą liczbę absolwentów – stan na 30.06.2013r.

Nazwa zawodu	Liczba osób	w tym	% ogółu
		liczba kobiet	
Sprzedawca	5	5	3,5
Pedagog	4	4	2,8
Ekonomista	4	2	2,8
Specjalista administracji publicznej	3	3	2,1
Filolog - filologia obcojęzyczna	3	1	2,1
Lekarz weterynarii	2	1	1,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

NAPŁYW I STRUKTURA NAPŁYWU

W ciągu I półrocza 2013r. zarejestrowało się **3.294 bezrobotnych** (w tym 1.506 kobiet), tj. o 41 osób – 1,2% **mniej** aniżeli w porównaniu do I półrocza 2012 r.

Osób bez zawodu zarejestrowało się w okresie styczeń – czerwiec 2013r. **769** osób, tj. o 1,7% mniej aniżeli w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Największy procent w I półroczu 2013r. stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1.633 osoby (49,6% ogółu) - cztery wielkie grupy zawodowe od 5 do 8 i wykształceniem średnim - 478 osób (14,5% ogółu) - grupa 3 i 4.

Najmniej było osób z grup 1 i 2, tj. osób o wysokich kwalifikacjach – 253 osoby (7,7% ogółu) i bezrobotnych z wykształceniem elementarnym z grupy 9 – 161 osób (4,9% ogółu).

Tabela 7 Bezrobotni zarejestrowani w I półroczu 2012/2013r. w układzie grup wielkich

Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2012	% udział	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2013	% udział
0. Bez zawodu	782	23,4%	769	23,3%
1. Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8	0,2%	16	0,5%
2. Specjaliści	221	6,6%	237	7,2%
3. Technicy i inny średni personel	439	13,2%	384	11,7%
4. Pracownicy biurowi	70	2,1%	94	2,9%
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	501	15,0%	516	15,7%
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	83	2,5%	73	2,2%
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	857	25,7%	838	25,4%
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	189	5,7%	206	6,3%
9. Pracownicy przy pracach prostych	185	5,5%	161	4,9%
Ogółem	3.335	100,0	3.294	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Najliczniej rejestrowali się (w nawiasach wypisano dominujące zawody w grupach):

robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, w ciągu I półrocza 2013r. zaliczono do tej grupy **838** bezrobotnych stanowiących **25,4%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Grupa ta dzieli się na cztery grupy duże:

- 7.1. robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) - **179 osób** (w tym 61 murarzy),
- 7.2. robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni - **311 osób** (w tym 109 ślusarzy i 51 mechaników samochodów osobowych),
- 7.3. rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni – **28 osób**,
- 7.4. elektrycy i elektronicy – **64 osoby** (w tym 25 elektryków),
- 7.5. robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – **256 osób** (w tym 46 stolarzy i 36 piekarzy).

pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, w ciągu I półrocza 2013r. zaliczono do tej grupy **516 bezrobotnych - 15,7%**.

Grupa ta dzieli się na następujące grupy duże:

- 5.1. pracownicy usług osobistych – **171 osób** (w tym 71 kucharzy i 29 kucharzy małej gastronomii),
- 5.2. sprzedawcy i pokrewni – **322 osoby** (w tym 260 sprzedawców i 45 techników handlowców),
- 5.3. pracownicy opieki osobistej i pokrewni – **10 osób**,
- 5.4. pracownicy usług ochrony – **13 osób**.

technicy i inny średni personel, w ciągu I półrocza 2013r. zaliczono do tej grupy **384 bezrobotnych – 11,7%**.

W tej grupie zawodowej zostały wydzielone następujące grupy duże:

- 3.1. średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – **152 osoby** (w tym 48 osób w zawodzie technik mechanik, 28 osób w zawodzie technik rolnik),
- 3.2. średni personel do spraw zdrowia – **56 osób** (w tym 42 osoby w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa domowego),
- 3.3. średni personel do spraw biznesu i administracji – **135 osób** (w tym 90 osób w zawodzie technik ekonomista),
- 3.4. średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny – **14 osób**,
- 3.5. technicy informatycy – **27 osób**.

Bezrobotni o wysokich kwalifikacjach byli grupa nieliczną. W ciągu I półrocza 2013r. zarejestrowało się 237 specjalistów – 7,2%. W tej grupie z kolei najliczniejszą grupę stanowili pozostali ekonomiści – 21 osób oraz specjaliści administracji publicznej – 15 osób.

Biorąc pod uwagę ranking zawodów i specjalności stwierdzić można iż najwięcej w I półroczu 2013r. zarejestrowało się: **sprzedawców, ślusarzy i techników ekonomistów, czyli osób w zawodach technicznych**.

Tabela 8 Struktura napływu bezr. najliczniej rejestrujących się w I półroczu 2013r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	% ogółu	absolwenci	
				razem	kobiety
522301	Sprzedawca	260	7,9%	21	20
722204	Ślusarz	109	3,3%	9	0
331403	Technik ekonomista	90	2,7%	4	2
512001	Kucharz	71	2,2%	3	2

711202	Murarz	61	1,9%	0	0
723105	Mechanik samochodów osobowych	51	1,5%	0	0
311504	Technik mechanik	48	1,5%	1	0
752205	Stolarz	46	1,4%	4	0
522305	Technik handlowiec	45	1,4%	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Biorąc pod uwagę rodzaj ostatniego miejsca pracy, najliczniej w I półroczu 2013r. rejestrowali się bezrobotni poprzednio pracujący w:

- **przetwórstwie przemysłowym** – 1.156 osób (35,1% ogółu zarejestrowanych),
- **handlu hurtowym i detalicznym**, w zakładach zajmujących się naprawą sprzętu mechanicznego, motocykli oraz artykułów przeznaczonych do użytku domowego – 376 osób (11,4% ogółu),
- **budownictwie** – 266 osób (8,1% ogółu).

W I półroczu 2013r. zarejestrowało się **514** osób dotychczas niepracujących (w tym 305 kobiet), stanowiących 15,6% ogółu zarejestrowanych w półroczu.

W odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego liczba ta wzrosła o 41 osób, tj. o 8,7%.

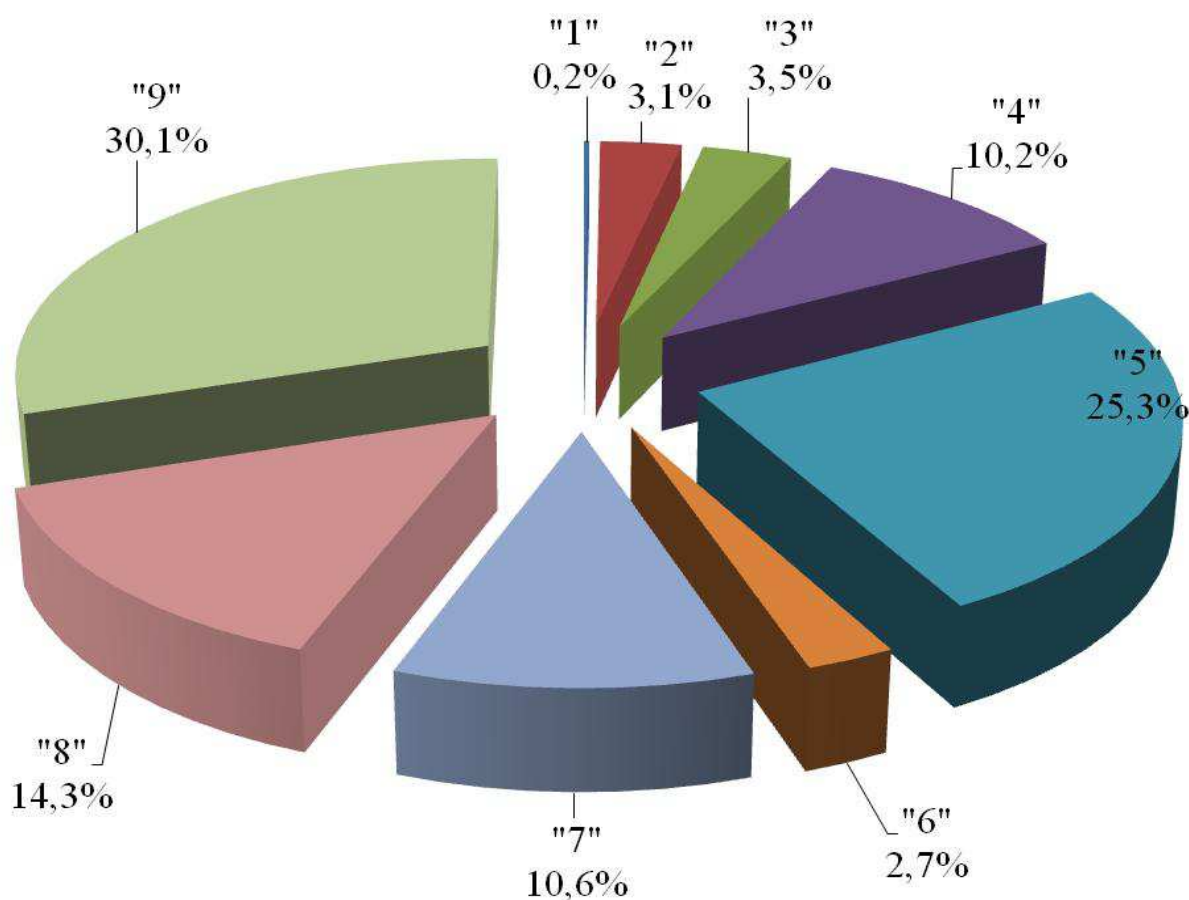
II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W I półroczu 2013 roku urząd dysponował **1.503** ofertami pracy, co stanowi wzrost o 44,2% w porównaniu do I półrocza 2012r., kiedy ofert było 1.042.

Struktura pozyskanych ofert pracy według poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że zdecydowanie największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczy „*pracowników przy pracach prostych*” - „9” – 453 oferty (30,1% ogółu ofert), „*pracowników usług osobistych i sprzedawców*” – „5” – 380 ofert (25,3%) i „*operatorów i monterów maszyn i urządzeń*” – „8” – 215 ofert (14,3%).

Zanotowano 3 propozycje zatrudnienia dla osób sklasyfikowanych w grupie „parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy” .

Wykres 2 Struktura ofert pracy wg grup wielkich zawodów w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim w I półroczu 2013 r.

- 1 - parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- 2 - specjaliści
- 3 - technicy i inny średni personel
- 4 - pracownicy biurowi
- 5 - pracownicy usług osobistych i sprzedawcy
- 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy
- 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- 9 - pracownicy przy pracach prostych

Porównanie liczby ofert pracy pozyskanych w I półroczu 2013 i 2012r. wskazuje na tendencję wzrastającą. Zestawienie informacji wskazuje, że rośnie liczba możliwości zatrudnienia na stanowiskach pracy wymagających **zasadniczych kwalifikacji zawodowych**.

Największy wzrost ilościowy dotyczył kwalifikacji z grupy „pracownicy przy pracach prostych” o 393 oferty tj. o 655% oraz z grupy „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – o 98 ofert, tj. o 83,8%.

Mniejszą tymczasem niż w I półroczu 2012 r. liczbę ofert pracy odnotowano w następujących grupach wielkich:

- „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – spadek liczby ofert o 42,9%, tj. o 120 ofert,
- „technicy i inny średni personel” – spadek liczby ofert o 27,8%, tj. o 20 ofert.

Tabela 9 Dane dotyczące zmian zapotrzebowania na pracowników w układzie grup wielkich – stan na stan na 30.06.2012 / 2013r.

Grupa zawodów	oferty pracy na koniec I półrocza 2012r.	oferty pracy na koniec I półrocza 2013r.	wzrost/spadek	dynamika (%) 2012=100
1. Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5	3	-2	-40,0%
2. Specjaliści	49	47	-2	-4,1%
3. Technicy i inny średni personel	72	52	-20	-27,8%
4. Pracownicy biurowi	116	153	37	31,9%
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	318	380	62	19,5%
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	25	40	15	60,0%
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	280	160	-120	-42,9%
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	117	215	98	83,8%
9. Pracownicy przy pracach prostych	60	453	393	655,0%
Ogółem	1.042	1.503	461	44,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Największa liczba ofert pracy skierowana była do **robotników pomocników w przemyśle przetwórczym**. Były to oferty pracy niesubsydiowanej zgłoszone przez firmę Samsung Wronki.

Znaczną liczbę ofert stanowiły te skierowane do **robotników gospodarczych** – 173 oferty pracy, stanowiące 11,5% ogólnej liczby ofert pracy. W odniesieniu do I półrocza 2012r. ich liczba wzrosła o 33 propozycje, tj. o 23,6%.

Stosunkowo często za pośrednictwem urzędów pracy zatrudniano osoby na stanowiska **sprzedawcy** – 117 propozycji pracy zgłoszono w okresie styczeń-czerwiec 2013r. (7,8%) –wzrost o 35ofert w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Kolejnym zawodem stosunkowo często poszukiwanym przez pracodawców był operator urządzeń do obróbki drewna – 76 propozycji zgłoszono w I półroczu 2013r. stanowiących 5,1% ogółu ofert pracy. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego ich liczba wzrosła o 15 ofert.

Tabela 10 Dominujące oferty pracy wg elementarnych grup zawodów (pow. 30 ofert w zawodzie) na 30.06.2013r. oraz zmiany w zakresie pozyskiwanych ofert pracy

Kod zawodu	Grupa zawodów	Liczba ofert pracy w I półroczu 2012 r.	Liczba ofert pracy w I półroczu 2013 r.	oferty pracy wzrost/spadek
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0	360	360
515303	Robotnik gospodarczy	140	173	33
522301	Sprzedawca	82	117	35
817290	Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	61	76	15
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	49	55	10
432103	Magazynier	8	31	23
821902	Monter mebli	2	31	29

Zauważyć można, iż większość ofert zgłaszanych w I półroczu 2013r. dotyczyło **działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej oraz sektora przetwórstwa przemysłowego.**

Silnie zaznaczył się udział ofert w zawodach, które wymagały specjalistycznego wykształcenia zawodowego tj. operator urządzeń do obróbki drewna, monter mebli itd.

W większości zgłaszanych ofert pracodawcy poszukują wykwalifikowanych pracowników ze stosownymi licencjami lub uprawnieniami niezbędnymi do wykonywania określonych zawodów (np. operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych).

W I półroczu 2013 r. najwięcej ofert pochodziło z następujących sekcji:

- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 30,2%,
- przetwórstwo przemysłowe - 19,6%,
- administracja publiczna i obrona narodowa – 14,8%,
- handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego -10,7%.

Tabela 11 Oferty pracy według sekcji PKD w I półroczu 2012 / 2013r.

Sekcja PKD	Liczba ofert w I półroczu 2012	% ogółu	Liczba ofert w I półroczu 2013	% ogółu
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	57	5,5%	454	30,2%
Przetwórstwo przemysłowe	271	26,0%	295	19,6%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	202	19,4%	222	14,8%
Handel hurt. i detal. napr. pojazdów sam., włączając motocykle	142	13,6%	161	10,7%
Budownictwo	33	3,2%	73	4,9%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31	3,0%	57	3,8%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	42	4,0%	56	3,7%
Transport i gospodarka magazynowa	15	1,4%	33	2,2%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28	2,7%	32	2,1%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	38	3,6%	25	1,7%
Pozostała działalność usługowa	121	11,6%	22	1,5%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22	2,1%	22	1,5%
Edukacja	17	1,6%	18	1,2%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9	0,9%	12	0,8%
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7	0,7%	10	0,7%
Informacja i komunikacja	6	0,6%	6	0,4%
Górnictwo i wydobywanie	-	-	3	0,2%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	0,1%	1	0,1%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektr., gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	-	-	1	0,1%
Działalność niezidentyfikowana	-	-	-	-
Organizacje i zespoły eksterytorialne	-	-	-	-
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	-	-	-	-
Ogółem	1.042	100,0%	1.503	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Oceny szans uzyskania zatrudnienia w danym zawodzie dokonano w oparciu o następujące mierniki:

- a. wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w danym zawodzie w analizowanym półroczu,
- b. wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów,
- c. wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie.

a. Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy

Wskaźnik ten jest wynikiem dzielenia średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie przez średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie. Określa zawody, w których możliwość znalezienia pracy jest znikoma i wymaga podjęcia działań dążących do przekwalifikowania umiejętności zawodowych posiadanych przez bezrobotnych. Im większa wartość wskaźnika tym większa szansa uzyskania pracy w danym zawodzie. Grupy zawodowe o najwyższym poziomie wskaźnika w powiecie to:

- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie,
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni.

Tabela 12 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty na 30.06.2013r.

Kod	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
"35"	Technicy informatycy	-
"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	-
"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	-
"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	-
"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0024
"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0083
"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,0129
"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0138
"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0217
"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,0224
"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,0227
"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0242
"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0269

"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,0275
"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,0321
"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,0342
"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,0359
"74"	Elektrycy i elektronicy	0,0367
"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,05
"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0518
"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0532
"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,0546
"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0555
"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,0606
"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,0612
"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0639
"62"	Leśnicy i rybacy	0,0728
"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,0968
"51"	Pracownicy usług osobistych	0,1234
"54"	Pracownicy usług ochrony	0,1309
"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,1494
"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,1641
"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,1687
"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1905
"82"	Monterzy	0,1976
"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,3332
"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,3663
"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5915
"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,7333

Grupy zawodów wg kodu dwucyfrowego uszeregowane od najniższego do najwyższego wskaźnika

b. Za pomocą **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów** wyodrębniono zawody deficytowe oraz nadwyżkowe.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie. Przyjmuje się, że:

zawody o wskaźniku $>1,1$ o **zawody deficytowe**,

zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $<0,9; 1,1>$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),

zawody o wskaźniku $< 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**.

Tabela 13**30 zawodów deficytowych według wskaźnika intensywności deficytu > 1,1 na 30.06.2013r.**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	wartość wskaźnika
"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	60	1,1667	51,4286
"821902"	Monter mebli	5,1667	0,1667	31
"931203"	Meliorant	3	0,1667	18
"711601"	Brukarz	1,5	0,1667	9
"412001"	Sekretarka	1,3333	0,1667	8
"515303"	Robotnik gospodarczy	28,8333	3,8333	7,5217
"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	1,1667	0,1667	7
"721403"	Monter konstrukcji aluminiowych	0,6667	0,1667	4
"332302"	Zaopatrzeniowiec	1,1667	0,3333	3,5
"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	1,1667	0,3333	3,5
"241304"	Specjalista bankowości	0,5	0,1667	3
"431101"	Asystent do spraw księgowości	1,5	0,5	3
"814104"	Wulkanizator	0,5	0,1667	3
"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1,5	0,6667	2,25
"731703"	Łubiankarz	2,1667	1	2,1667
"228204"	Specjalista zdrowia publicznego	0,3333	0,1667	2
"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	1	0,5	2
"524902"	Doradca klienta	1,3333	0,6667	2
"722303"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	0,3333	0,1667	2
"911203"	Pokojowa	0,6667	0,3333	2
"514202"	Kosmetyczka	0,8333	0,5	1,6667
"432103"	Magazynier	5,1667	3,1667	1,6316
"523002"	Kasjer handlowy	1	0,6667	1,5
"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	1,5	1	1,5
"941201"	Pomoc kuchenna	1,5	1	1,5
"712101"	Dekarz	0,8333	0,6667	1,25
"411004"	Technik prac biurowych	3,5	3	1,1667
"513202"	Barman	1,3333	1,1667	1,1429
"821109"	Monter pojazdów i urządzeń transportowych	4,1667	3,6667	1,1364
"621002"	Robotnik leśny	2,8333	2,5	1,1333

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Powyższa tabela obrazuje zawody deficytowe, gdzie liczba zgłaszanych ofert pracy przewyższa liczbę osób bezrobotnych w danym zawodzie. Pomimo faktu, iż dość duża grupa osób bezrobotnych reprezentuje dane zawody, popyt na osoby reprezentujące w/w zawody na rynku pracy znacznie przewyższa podaż. Jak wynika z rozkładu danych statystycznych zawody deficytowe w I półroczu 2013r. kształtowały się

w sposób następujący: największa różnica pomiędzy średnią liczbą zgłaszanych ofert, a średnią liczbą bezrobotnych posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe, wystąpiła w przypadku zawodu **robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym**. Była to sytuacja wyjątkowa, związana ze zgłoszoną dużą liczbą wolnych miejsc pracy w firmie Samsung Wronki. Następnym zawodem w powiecie, w którym występuje niedobór bezrobotnych w stosunku do zgłaszanych ofert pracy jest **monter mebli**. Znaczący deficyt występuje w zawodzie: meliorant oraz brukarz.

Tabela 14

30 zawodów nadwyżkowych według wskaźnika intensywności deficytu < 0,9 na 30.06.2013r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	wartość wskaźnika
"741103"	Elektryk	1	1,1667	0,8571
"753303"	Szwaczka	1,1667	1,5	0,7778
"932101"	Pakowacz	1,1667	1,5	0,7778
"911207"	Sprzątaczką biurową	1,5	2	0,75
"331301"	Księgowy	1,1667	1,6667	0,7
"243305"	Specjalista do spraw sprzedaży	0,3333	0,5	0,6667
"711402"	Betoniarz - zbrojarz	0,5	0,8333	0,6
"821111"	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	1,6667	2,8333	0,5882
"251902"	Specjalista zastosowań informatyki	0,1667	0,3333	0,5
"321402"	Technik dentystryczny	0,1667	0,3333	0,5
"333105"	Spedytor	0,1667	0,3333	0,5
"342301"	Instruktor fitness	0,1667	0,3333	0,5
"421103"	Kasjer bankowy	0,1667	0,3333	0,5
"722312"	Szlifierz metali	0,6667	1,3333	0,5
"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,3333	0,6667	0,5
"752206"	Stolarz galanterii drzewnej	0,1667	0,3333	0,5
"834107"	Operator maszyn rolniczych	0,1667	0,3333	0,5
"932913"	Sortowacz	0,1667	0,3333	0,5
"933304"	Robotnik magazynowy	0,5	1	0,5
"522301"	Sprzedawca	19,5	43,3333	0,45
"712204"	Posadzkarz	0,5	1,1667	0,4286
"752305"	Pilarz	0,8333	2	0,4167
"228903"	Kosmetolog	0,3333	0,8333	0,4
"334306"	Technik administracji	0,6667	1,6667	0,4
"713102"	Malarz budowlany	1	2,6667	0,375
"721306"	Blacharz samochodowy	0,3333	1	0,3333
"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,5	1,5	0,3333
"742201"	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	0,1667	0,5	0,3333
"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	1	3,1667	0,3158
"931301"	Robotnik budowlany	2	6,3333	0,3158

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

Powyższa tabela obrazuje **zawody nadwyżkowe** tzn. zawody, w których średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w danym zawodzie przewyższa średnią miesięczną liczbę ofert pracy.

Wśród zawodów zdefiniowanych jako nadwyżkowe wyłoniono 58 zawodów, powyższa tabela obrazuje jednak tylko 30 zawodów najliczniej reprezentowanych w tutejszym urzędzie. Dominują wśród nich zawody wymagające wykształcenia zawodowego. Najczęściej pracę na w/w stanowiskach podejmują mężczyźni, np. elektryk, pakowacz, specjalista ds. sprzedaży, betoniarz - zbrojarz.

d. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia określa zawody, w których bezrobotni najdłużej oczekują na ofertę pracy. W powiecie czarnkowsko-trzcianeckim zagrożeniem długotrwałego bezrobocia są objęte następujące zawody: robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, pracownicy opieki osobistej, pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki oraz pomoce domowe.

Tabela 15 Zestawienie osób długotrwanie bezrobotnych na 30.06.2013r.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	1
"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,65
"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,6
"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,5167
"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,4615
"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,4304
"54"	Pracownicy usług ochrony	0,4167
"51"	Pracownicy usług osobistych	0,3764
"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,3687
"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,3673
"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,3636
"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,361
"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji	0,3571
"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,3512
"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,3469
"62"	Leśnicy i rybacy	0,3455
"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,3372
"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,3333
"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,3167
"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,3017
"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,2952

"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,2857
"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,2639
"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2615
"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2586
"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,2579
"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2553
"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2436
"82"	Monterzy	0,2222
"35"	Technicy informatycy	0,2105
"74"	Elektrycy i elektronicy	0,1935
"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,1765
"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,125
"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0952
"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,0833

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych tabelarycznych MPiPS

WNIOSKI

Przeprowadzona analiza pozwala na sformułowanie następujących konkluzji:

1. W I półroczu 2013r. w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim nastąpiło zahamowanie przyrostu bezrobocia. Spadkowi liczby osób bezrobotnych towarzyszył wzrost liczby ofert pracy pozostających w dyspozycji urzędów pracy. Liczba bezrobotnych na koniec czerwca 2013r. **spadła o 8,2%** w odniesieniu do czerwca roku ubiegłego, natomiast liczba ofert pracy w końcu czerwca 2013r. **wzrosła o 44,2%** w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego.
2. W analizowanym I półroczu 2013r. można było zauważyć, iż większość bezrobotnych to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W większości dysponowali oni kwalifikacjami na poziomie zawodowym, bądź nie posiadali w ogóle ani kwalifikacji, ani doświadczenia zawodowego. Najlichnieszą kategorię stanowiły osoby posiadające zawody z grupy **„robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”** tj. głównie ślusarze, murarze, krawcy, stolarze oraz **osoby bez zawodu**, które podzielić można na osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz wykształceniem ogólnokształcącym. Założyć można jednak, iż osoby z drugiej grupy będą kontynuować naukę i w rezultacie nabeżdą uprawnienia i kwalifikacje do wykonywania określonego zawodu.
3. W powiecie 21% osób na koniec czerwca 2013r. nie posiadało kwalifikacji do wykonywania pracy zawodowej. Jest to niewiele mniejszy dział niż przed rokiem. W trudnej sytuacji są osoby

zarejestrowane do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki, wśród absolwentów wchodzących na rynek pracy aż **55,2%** nie posiadało kwalifikacji do wykonywania zawodu.

4. Prawie połowa populacji bezrobotnych w powiecie posiadała kwalifikacje do wykonywania jedynie 9 zawodów lub znajdowała się w grupie bez kwalifikacji zawodowych.

W urzędzie najwięcej było sprzedawców, techników ekonomistów, ślusarzy i kucharzy. Wysoki poziom bezrobocia wystąpił również w zawodach murarz, krawiec, technik żywienia i gospodarstwa domowego, stolarz oraz mechanik samochodów osobowych. Większość osób zarejestrowanych w wymienionych zawodach cechował również długi okres pozostawania bez pracy.

5. Pracodawcy w I półroczu 2013r. zgłaszali do urzędów pracy chęć zatrudnienia osób bezrobotnych przede wszystkim w zawodach takich jak: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, **robotnik gospodarczy, sprzedawca, pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna.**

Nie jest to jednak jednoznaczne z szansą uzyskania zatrudnienia w powyższych zawodach, ze względu na duży popyt na niektóre z nich, m.in. w zawodzie **sprzedawcy**, gdzie na 117 ofert przypadało 137 osób bezrobotnych.

6. W porównaniu z końcem I półrocza 2012r. wzrosło zapotrzebowanie na robotników gospodarczych, operatorów urządzeń do obróbki drewna, magazynierów oraz monterów mebli.

Pomimo jednak rosnącego zapotrzebowania zauważa się pewien trend, iż osoby najgorzej wykwalifikowane najpóźniej zdobywają pracę i najszybciej ją tracą – są najmocniej narażone na negatywne skutki zmian w gospodarce. Zauważalny jest wzrost wymagań pracodawców co do poziomu wykształcenia i zakresu umiejętności, co głównie wynika z wysokiej podaży pracy.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że kwalifikacje zawodowe wyznaczają szanse na podjęcie zatrudnienia, ale niezwykle istotne są także indywidualne cechy bezrobotnego, takie jak: motywacja, chęć uczenia się i podnoszenia kwalifikacji, umiejętność samodzielnego poszukiwania pracy, sumienność, rzetelność.

7. Problemami charakteryzującymi obecnie rynek pracy są:

- o nadwyżka osób zarejestrowanych w określonych zawodach, takich jak: elektryk, szwaczka, pakowacz, specjalista ds. sprzedaży itd. Zawody osób rejestrujących się w Urzędzie Pracy zdominowane są przez zawody najbardziej popularne a podjęcie decyzji o zmianie kwalifikacji nie zawsze poprzedzone jest wnikliwą analizą obecnego rynku pracy. Powoduje to powstanie grupy zawodów nadwyżkowych, gdzie popyt na prace w w/w zawodach przekracza podaż ofert pracy,
- o większa liczba ofert pracy zgłaszana w tutejszym PUP w stosunku do liczby osób zarejestrowanych. Wśród **zawodów deficytowych** w I półroczu 2013r. znajdowały się np. takie zawody jak: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, monter mebli, meliorant i brukarz.

Z-ca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy

Włodzimierz Ratke